

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 28P/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119211624
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Farkašová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119211624.6

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci starostlivosti súdu o mal. S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúci z matky Z. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XXX, právne zastúpená Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Hlavná 50, Prešov a z otca G. N.- T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ž. XXX, t. č. J. XX, K., právne zastúpeného JUDr. Jolanou Fuchsovou, PhD., advokátkou so sídlom kancelárie Štúrova 20, Košice, v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia o zverenie mal. S. do osobnej starostlivosti z a m i e t a ,

II. u k l a d á rodičom a mal. S. v ý c h o v n é o p a t r e n i e podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v akreditovanom subjekte v Centre pre deti a rodinu DRaK, Hlavná 18, Prešov za účelom:

- pre mal. S., redukcia čierneho-bieleho myslenia u dieťaťa, rovnováha medzi myšlienkami a spomienkami dieťaťa na jedného i druhého rodiča, lepšie porozumenie cyklu anxiety u dieťaťa,

- pre otca, náprava všetkých zranených oblastí v rodičovstve odmietnutého rodiča, citlivé reakcie na rozrušenie a obviňovanie zo strany dieťaťa, dozvedieť sa o záujmoch, aktivitách a súčasnom stave dieťaťa, aby bolo uľahčené opätovné spojenie,

- pre matku, nárast podpory pre vzťah dieťaťa s druhým rodičom, nárast porozumenia, že dieťa by nemalo rozhodovať v dôležitých dospelých veciach, nárast zdieľania informácií o dieťaťi s otcom,

- pre všetkých spoločne, zlepšenie komunikácie a spoločného rodičovstva medzi rodičmi, stanovenie primeranej roly a hraníc v rodine a narušenie vzorcov triangulácie,

III. toto neodkladné opatrenie b u d e t r v a ť do právoplatného skončenia konania vo veci 28P/34/2018.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 30P/36/2019 na pojednávaní dňa 8.7.2019 podal do zápisnice návrh na vydanie neodkladného opatrenia a to na zverenie mal. S. do starostlivosti otca. Svoj návrh zdôvodnil neustálym odmietaním a obštrukciami zo strany matky, poukazujúc pritom na ustanovenia Zákona o rodine, kedy matka bráni styku a je možné rozhodnúť o zmene výchovy. V tejto súvislosti navrhoval aj určiť výživné zo strany matky, výšku ponechával na rozhodnutí súdu.

2. Právny zástupca matky na pojednávaní s návrhom nesúhlasil. Poukazoval na to, že nie sú dôvody na vydanie takéhoto neodkladného opatrenia, pretože matka nebráni stretávaniu sa syna s otcom.

3. Opatrovník na pojednávaní uviedol, že maloletý kopíruje a reaguje na správanie matky, ktorá ho ovplyvňuje. Bolo by správne vyhovieť návrhu otca na zverenie do výchovy, na druhej strane však treba brať do úvahy aj vývoj mal. S. a to, akoby znášal náhlu zmenu výchovy. Ponechával preto rozhodnutie na úvahe súdu.

4. Súd svojím uznesením zo dňa 1.8.2019 rozhodol tak, že zveril maloletého S. do osobnej starostlivosti otca a určil zo strany matky výživné. Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka, Krajský súd svojím uznesením zo dňa 10.9.2019 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne procesne postupoval, keď o podanom návrhu rozhodol bez nariadenia pojednávania, znemožňujúc tým matke relevantne sa brániť voči prijatým záverom súdu prvej inštancie. Tvrdením skutočností v rámci podaného odvolania dochádza k presunu bremena zisťovania skutočného stavu veci na odvolací súd, voči záverom ktorého nie sú účastníci oprávnení podať riadny opravný prostriedok a dochádza tak k narušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania. Krajský súd ďalej poukazoval na to, že súd je povinný zaoberať sa otázkou záujmu dieťaťa na stabilite výchovného prostredia a otázku jeho citovej orientácie a zvažovať narušenie psychiky dieťaťa. Poukázal na to, že v priebehu odvolacieho konania matka predložila lekárske správy maloletého z jeho psychologického vyšetrenia, kde sa konštatuje vážny stav maloletého. Krajský súd v závere konštatoval, že v prípade vyvstáva niekoľko otázok spojených s hodnotou zmeny výchovného prostredia prihliadajúc pritom na zdravotný stav maloletého ako aj faktickým výkonom rozhodnutia bez zodpovedania, ktorých nemožno považovať skutočný stav za osvedčený pre nariadenie neodkladného opatrenia. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie náležite vyhodnotiť všetky skutočnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím súdom, zároveň zistiť kritéria na strane rodiča, ktorému dieťa má byť zverené, stabilitu jeho výchovného prostredia a pod..

5. Súd stručne zhrňuje vývoj konaní ohľadne maloletého S..

6. Vo veci mal. S. N. sa na súde vedie viacero konaní. Prvým konaním, ktoré začalo na návrh otca, je konanie 28P/34/2018 o úpravu práv a povinností voči mal. S.. Toto konanie začalo 16.3.2018. V tomto konaní sa aj vykonáva podstatné dokazovanie vo veci úpravy práv a povinností k maloletému. V tejto veci bolo vydané aj neodkladné opatrenie o úprave styku otca s mal. S. a to uznesením zo dňa 11.4.2018, vykonateľným 20.4.2018 a právoplatným 18.9.2018, kedy sa upravil styk otca s mal. S. každý nepárny víkend od piatka od 16.00 hod. do soboty do 18.00 hod.. Toto neodkladné opatrenie potvrdil svojím uznesením zo dňa 8.8.2018 krajský súd.

7. S poukazom na to, že vo veci došlo k odvolaniu voči neodkladnému opatreniu, nariadené pojednávanie bolo až v novembri 2018. Medzičasom rodičia uzavreli vzájomnú dohodu o úprave práv a povinností vzťahov do rozvodu, ako aj po rozvode, ktorú podpísali 28.6.2018. Rodičia sa v nej okrem iného dohodli aj na úprave styku, ktorý sa ale od počiatku nerešpektoval. Z pojednávania v novembri 2018 bolo zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú hlboko rozvrátené, rodičia majú medzi sebou napätie, a že maloletý sa s otcom nestretáva. Matka tvrdila, že ona nebráni styku s otcom, avšak mal. S. sa stretávať nechce a otca sa bojí. Matka vtedy uviedla, že chodievala s mal. S. k PhDr. Čížekovi na psychologickú kliniku, čo súd bral pozitívne a dohodol sa s rodičmi na pojednávaní, že PhDr. Čížek bude spolupracovať s oboma rodičmi, ktorí vyjadrili ochotu zúčastňovať sa terapeutických sedení za účelom nájdenia konsenzu vo veci a zrealizovania stretnutia maloletého s otcom. Zároveň nariadil pojednávanie na január 2019.

8. Pred pojednávaním PhDr. Čížek podal správu, v ktorej uviedol, že matka prišla na stretnutie 17.12.2018 pred plánovaným stretnutím, ktoré malo prebehnúť za účasti oboch rodičov, pričom sa vyjadrila, že sa stretnutia nezúčastní, pokiaľ bude prítomný jej manžel. Neznesie s ním byť v jednej miestnosti a taktiež sa s ním nestretne ani syn. Vyjadrila sa, že syn má z neho strach, obáva sa, že otec matku zabije a podobne. Na dané stretnutie 18.12.2018 už matka so synom neprišla. Dostavil sa otec, ktorý bol ochotný k spolupráci, z aktuálnej situácie je frustrovaný a depresívny (č.l. 89 v konaní 28P/34/2018). Bol stanovený nový termín na 14.1.2019 s tým, že by sa stretol on s manželkou. Dňa 8.1.2019 sa mala dostaviť matka len so synom na základe vypočutia, avšak matka to opäť odmietla a uviedla, že berie svoj dobrovoľný súhlas s týmito stretnutiami späť a odmieta sa s manželom stretnúť, na stretnutie sa nedostavila. Následne bola kontaktovaná, aby sa na stretnutie dostavila len ona, bez syna, čo opäť rázne odmietla a na termín neprišla. Termínov sa zúčastňuje len otec. Psychológ uzavrel, že nebolo možné realizovať dohodu, ktorú rodičia ústne deklarovali na pojednávaní o účasti

na spoločných stretnutiach a PhDr. Čížek navrhoval súdno-znalecké vyšetrenie realizované znalcom z odboru psychológia. Odporúčal obom rodičom psychoterapeutické sedenia bez prítomnosti syna, kde by mali priestor hľadať riešenie pre oboch. Psychológ zároveň zvýraznil, že považuje za vhodné umožniť otcovi stretávanie sa so synom bez prítomnosti matky.

9. Nasledujúce pojednávanie 29.1.2019 matka si zvolila nového právneho zástupcu Mgr. Troščáka, ktorý hneď požiadal o odročenie pojednávania. Súd vo veci nepojednával, s poukazom však už na dôkazy (vyjadrenie psychológa PhDr. Čížeka) v danej situácii nariadil vo veci znalecké dokazovanie. Zároveň s poukazom na vážnosť situácie v rodine uviedol, že bude začaté konanie z úradnej moci o nariadenie výchovného opatrenia. Na tomto pojednávaní právna zástupkyňa otca poukazovala, že je potrebné nariadiť aj znalecký posudok z oblasti psychiatrie a to s poukazom na vážnosť situácie.

10. Súd vo veci nariadil dve znalecké dokazovania. Znalecké dokazovanie z odboru Psychiatria MUDr. Zuzanou Horvátovou na posúdenie osobnosti matky a otca v komplexnosti, či sa u oboch javí nejaké psychické ochorenie a na ďalšie skutočnosti. Zároveň nariadil znalecké dokazovanie znalkyne z odboru Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých PhDr. Janu Čorejovú. Tieto uznesenia vydal 5.2.2019. Matka od začiatku namietala ustanovenie znalcov, považovala PhDr. Čorejovú za neoprávnenú zodpovedať na otázky, ktoré jej súd vymedzil. Následne matka požiadala súd o vydanie neodkladného opatrenia ohľadne výživného na mal. S.. Súd návrh matky uznesením zo dňa 4.4.2019 zamietol, poukazujúc na to, že otec dobrovoľne plní vyživovaciu povinnosť po celý čas vo výške 500 Eur, a teda nie je dôvod neodkladným opatrením vo veci rozhodovať. Na základe vyjadrenia znalkyne MUDr. Horvátovej bolo zrejmé, že matka odmietla sa podrobiť psychiatrickému vyšetreniu (č.l. 233 zo spisu 28P/34/2018). Dňa 27.5.2019 podal právny zástupca matky návrh na vylúčenie PhDr. Čorejovej z vykonávania znaleckej činnosti. Súd právnenému zástupcovi matky odpovedal 30.5.2019 s tým, že ustanovil PhDr. Čorejovú ako znalkyňu o odvetvia Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých. S poukazom na to, že súd sa v rámci Civilného mimosporového poriadku môže rozhodnúť, aké dôkazy vo veci vykoná a akého znalca ustanoví. Ak by súd chcel znalecký posudok z iného odvetvia, ustanovil by znalca z iného odvetvia. Súd sa rozhodol, že ustanoví z odvetvia Klinická psychológia detí a Klinická psychológia dospelých, v ktorom je PhDr. Čorejová zapísaná v zozname znalcov. Zároveň poukázal, že predmetné konanie je vo veci starostlivosti o maloleté deti a vyzval právneho zástupcu, aby konal v záujme maloletého dieťaťa, neoddiaľoval vykonávanie dôkazov, ktoré sú nevyhnutné na ďalší procesný postup súdu a rozhodnutie vo veci samej. Zároveň uviedol, že z predloženej námietky nie je zrejmé, odkedy sa dozvedel o dôvode uplatňovanej námietky, teda námietka nespĺňa procesné náležitosti v zmysle CSP. Zároveň nie je zrejmé, z akých dôvodov podal túto námietku voči znalkyni, keďže jeho klientka nikdy osobne PhDr. Čorejovú nestretla. Následne matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala námietku zaujatosti voči sudkyňi, zároveň sťažnosť na znalkyňu na Ministerstvo spravodlivosti SR. Krajský súd svojim uznesením zo dňa 19.6.2019 rozhodol, že sudkyňa JUDr. Eva Farkašová nie je vylúčená z prejednávanej veci, ako aj zamietol návrh matky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti. Zároveň znalkyňa PhDr. Čorejová pravidelne informovala súd, že matka sa odmietala zúčastniť znaleckého vyšetrenia. Naposledy svojim podaním zo dňa 17.7.2019, kedy matka sa opakovane nedostavila už na 5. termín znaleckého vyšetrenia.,. Súd dňa 2.7.2019 uložil matke poriadkovú pokutu vo výške 100 Eur z dôvodu nespôlupráce s PhDr. Čorejovou, ako aj odmietnutia sa dostaviť k MUDr. Horvátovej.

11. V konaní 30P/140/2018 sa koná o rozvod manželstva. Návrh bol podaný navrhovateľkou Janou Sabolovou dňa 24.5.2018. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 28.1.2019, tak ako pri úprave práv a povinností, ktorého sa však strany nezúčastnili a súd s poukazom na to, že s konaním o rozvod je zo zákona spojené konanie o úpravu práv a povinností k mal. S., vo vzťahu ku ktorému sa vykonáva rozsiahle dokazovanie v spise 28P/34/2018, pojednávanie odročil v tomto konaní na neurčito.

12. Ako už bolo vyššie uvedené, súd začal z úradnej moci konanie (30P/36/2019) o uloženie výchovného opatrenia 1.2.2019. Súd chce zdôrazniť, že tak začal na základe zistených vážnych okolností týkajúcich sa mal. S. a to, že v tom čase takmer rok otec nevidel maloleté dieťa, resp. nemal s ním aktívne stretnutie a situácia napriek tomu, že v novembri 2018 matka deklarovala ochotu ponúknuť priestor na obnovu stretávania v psychologickvej ambulancii PhDr. Čížeka, toto následne odmietla, považoval súd za dôvodné postupovať v zmysle Zákona o rodine a nariadiť výchovné opatrenie. Vo veci boli nariadené pojednávania a to 15.4.2019, 20.5.2019, 8.7.2019, ktorý sa matka nezúčastnila. Všetky ospravedlnenia boli v zmysle Civilného sporového poriadku. Ostatné pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 30.7.2019,

ktorého sa zúčastnila už aj matka so svojim právnym zástupcom. Súhlasila s nariadením výchovného opatrenia, aj keď poukazovala na to, že výchovné opatrenie by malo byť v prvom rade zamerané na otca, ktorý podľa jej názoru má problémy priblížiť sa k mal. S. a nie na ňu, alebo na mal. S.. Súd vo veci vyhlásil rozsudok, kde uložil výchovné opatrenie:

„ukladá rodičom a mal. S. výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov za účelom zlepšenia rodičovských zručností, schopnosti rodičov vzájomne komunikovať s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove a za účelom zlepšenia vzťahu mal. S. k otcovi.“

Rozsudok sa stal právoplatným 20.8.2019 doručením, keďže sa strany vzdali práva podať odvolanie.

13. Otec podal návrh na výkon rozhodnutia neodkladného opatrenia vydaného v konaní 28P/34/2018 týkajúceho sa úpravy styku. V rámci tohto neodkladného opatrenia súd postupoval v zmysle Cochemského modelu a nariadil prvotné stretnutie rodičov, ich právnych zástupcov za účasti vyššieho súdneho úradníka - koordinátorky, ako aj psychologičky Krajského súdu v Prešove. Toto stretnutie sa uskutočnilo 6.5.2019, obaja rodičia súhlasili, že sa 23.5.2019 stretnú na referáte poradensko-psychologických služieb u Mgr. Lenky Hovancovej. Vo veci výkonu rozhodnutia bola podaná informatívna správa koncom júna 2019, v ktorej psychologička uviedla, že matka sa nezúčastnila dohodnutého termínu, ospravedlnila sa z dôvodu zdravotného stavu syna. Na základe toho bol ponúknutý náhradný termín, s ktorým matka bola uzrozmenná a s týmto súhlasila. V daný deň sa však pani N. ospravedlnila opätovne mailom, že sa nebude môcť zúčastniť z dôvodu PN-ky. Zároveň uviedla, že ich bude kontaktovať po ukončení PN-ky. Prvého stretnutia sa matka zúčastnila 17.7.2019, ďalšie je naplánované 1.8.2019..

14. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd obratom pristúpil k výsluchu mal. S.. Maloletý sa dostavil v sprievode matky a starej matky, pričom pred výsluchovou miestnosťou čakal aj otec. Súd vypočul maloletého bez prítomnosti rodičov, právnych zástupcov, len za prítomnosti opatrovníka a psychologičky Krajského súdu v Prešove. Maloletý konzistentne uviedol, že sa s otcom odmieta stretnúť. Uviedol, že otec môže za to, že nemá brata, môže za jeho zhoršený prospech v škole, napadol matku a nechce sa s ním stretávať. Nepripúšťal žiadne alternatívy ako tie, ktoré sám prezentoval. Javil známky vysokého konfliktu lojality.

15. Po zrušujúcom uznesení Krajského súdu, súd zistil, že matka sa doposiaľ nedostavila na znalecké vyšetrenie k PhDr. Čorejovej, napriek tomu, že na pojednávaní dňa 11.10.2019 bolo vysvetlené, že súd sa vypořiadal s námietkou zaujatosti voči PhDr. Čorejovej v konaní 28P/34/2018, že ustanovil znalca z oblasti klinickej psychológie v zmysle CMP, nie z poradenskej psychológie, pretože považuje stav za vážny a na zohľadnenie všetkých skutočností potrebuje klinického, nie poradenského psychológa. Tieto okolnosti boli vysvetlené matke, ako aj právnenmu zástupcovi na pojednávaní 11.10.2019, pričom toto isté súd už raz urobil v konaní 28P/34/2018 v písomnom vyhotovení zo dňa 30.05.2019. Napriek tomu, že matka mala termín vyšetrenia u PhDr. Čorejovej 21.10.2019 alebo 22.10.2019, vyšetrenia sa nezúčastnila z dôvodu práce neschopnosti, následného termínu 11.11.2019 sa nezúčastnila bez uvedenia dôvodu, bez ospravedlnenia.

16. Zo správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Referátu poradensko-psychologických služieb, ktoré vykonáva výchovné opatrenie nariadené tunajším súdom v konaní sp.zn. 30P/36/2019 zo dňa 20.11.2019 vyplýva, že vydané opatrenie považuje za nevykonateľné a neúčinné.

17. S poukazom na to, že sa jedná o neodkladné opatrenie, súd vo veci nariadil pojednávanie na 7.10.2019 o 13:30 hod. s tým, že hoci predvolanie na pojednávanie bolo do elektronickej schránky zaslané právnenmu zástupcovi matky 26.9.2019, prevzal si ho až 3.10.2019 a to potom, kedy bol telefonicky kontaktovaný asistentkou ohľadne stanovenia termínu pojednávania. Právny zástupca však uviedol, že sa toho pojednávania zúčastniť nebude môcť a pošle žiadosť o odročenie termínu pojednávania. Samotná zákonná sudkyňa kontaktovala právneho zástupcu 4.10.2019 s tým, že s ním skonzultovala, aký termín by právnenmu zástupcovi vyhovoval, aby sa mohol na pojednávanie dostaviť, keďže súd zdôraznil skutočnosť, že sa jedná o konanie o maloleté dieťa a vec je vážna. Mgr. Troščák uviedol, že sa pojednávania môže zúčastniť 11.10.2019 o 8:30 hod.. O tomto bola upovedomená právna zástupkyňa otca, tá sa však dostavila na termín pojednávania 7.10.2019 s tým, že 11.10.2019 sa zúčastniť nemôže, ale mohli by sa zúčastniť 17.10.2019 alebo 18.10.2019. Súd toto pojednávanie

odročil. Na pojednávaní 11.10.2019 sa dostavila matka, jej právny zástupca a kolízny opatrovník s tým, že hneď v úvode matka uviedla, že 17.10.2019 ani 18.10.2019 sa nebudú môcť pojednávať zúčastniť. Pojednávanie s matkou a právnym zástupcom trvalo vyše hodinu. Matka mala možnosť diktovať priamo do diktafónu. Okrem iného právny zástupca predložil k nahliadnutiu následne aj v kópii správu od PhDr. Herdickej, ktorá podala správu bez toho, aby rozprávala s otcom, teda len na základe toho, čo jej z anamnézy hovorila matka a z rozhovoru s mal. S.. Zo správy nie je zrejmé, že maloletý sa podrobil nejakému cielenému psychologickému vyšetreniu. Z rozhovoru so psychologičkou vyplynulo, že psychologička administrovala celú škálu detskej depresivity, jedná sa o zvýšené skóre v prežívaní dysfórie, neschopnosť tešiť sa, znížené sebahodnotenie a s poukazom na to, navrhovala psychologička asistovaný styk s dvojfázovým prístupom 4-6 mesiacov by sa malo dieťa upokojiť a psychicky stabilizovať s tým, že nadobudne istotu, že nebude odňaté matke. V druhej fáze po stabilizácii psychického stavu dieťaťa by malo dôjsť k realizácii sanácie, znovuvybudovaniu vzťahu medzi otcom a synom na odbornom pracovisku (psychologička navrhla občianske združenie Návrat alebo Drak).

18. Matka prezentovala na danom pojednávaní, že maloletý nechce, aby ho zastupoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, že nedôveruje Úradu práce. Zároveň namietala zápisnicu z vylúčeného vypočutia maloletého s tým, že tam nie je uvedené to čo on uviedol a doslovne uvádzala citácie maloletého. Súd na základe toho uviedol, že matka zjavne má prístup, nevedno akým spôsobom k celému obsahu rozhovoru maloletého S. so sudkyňou a kolíznou opatrovníčkou, preto na základe jej žiadosti aj sprístupnil tento zvukový záznam. Súd chce v tejto súvislosti poukázať na to, že nesprístupnenie zvukového záznamu, má chrániť maloletého pred konfliktom lojalít, avšak je zjavné, že matka obsah tohto rozhovoru poznala, akým spôsobom si matka zabezpečila tento doslovný záznam z rozhovoru nechávam na posúdenie odvolacieho súdu. Tak či tak tento doslovný prepis mala tak ako to vyplýva zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 11.10.2019, a teda súd nevidel dôvod prečo nesprístupniť matke celý CD nosič zvukového záznamu z vypočutia mal. S..

19. Matka následne podala opätovnú námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi s novými argumentami práve z tohto pojednávania zo dňa 11.10.2019, o ktorej Krajský súd rozhodol uznesením zo dňa 8.11.2019, doručené tunajšiemu súdu 18.11.2019 tak, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania vo veci.

20. Matka doručila list S., č.l. 205, ktorý bol adresovaný zákonne sudkyňi, kde okrem iného maloletý uvádza, že by chcel, aby jeho opatrovníkom bol jeho triedny učiteľ V. G., ktorého má rád a veľmi mu dôveruje. Chcel, aby ho zastupoval pán učiteľ vo všetkom čo sa ho týka, uviedol, že nechce byť s otcom, ale s mamkou, už to raz zákonnej sudkyňi povedal, ale ona mu neuverila, inak by nerozhodla tak ako predtým, prosil, aby už ho nezverovala otcovi, lebo on by si radšej niečo urobil ako by mal bývať s ním, nenávidí ho a sudkyňi už neverí. Nerozumie tomu, prečo sa stále pýta na jeho názor a potom keď ho napíše, tak rozhodne úplne opačne.

21. Sudkyňa odpovedala maloletému S. listom, č.l. 237 (kde uviedla, že sa viedla viacero konaní, ktoré sa ho týkajú, za ktoré ale nemôže, v konaniach sa vykonáva rozsiahle dokazovanie a že zmení kolízneho opatrovníka na pána učiteľa, ktorému dôveruje, a to vo všetkých konaniach, okrem konania o vydaní neodkladného opatrenia, pretože toto konanie bude krátke a o chvíľu sa skončí vydaním rozhodnutia). Okresný súd aj v konaniach o rozvod a o úpravu práv a povinností voči maloletému zmenil opatrovníka tak, že zrušil uznesením zo dňa 6.11.2019 ustanovenie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a ustanovil pána G..

22. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

23. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

24. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

26. Podľa § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

27. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

28. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

29. Podľa § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

30. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

31. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

32. Podľa § 336 ods. 1 a 3 CSP ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

33. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

34. Podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

35. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení - uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

36. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd zisťovať všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vykonanie meritórneho rozhodnutia. Pri zisťovaní skutočností potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Ak by pred vydaním neodkladného opatrenia bolo potrebné preukázanie nároku v procese dokazovania, nebol by potom rozdiel medzi neodkladným opatrením a konečným rozhodnutím. Z návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť zrejmé podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

37. Neodkladné opatrenia teda predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby nebolo vážnejších pochybností o potrebe takejto úpravy. V súvislosti s rozhodovaním o neodkladných opatreniach v konaní o starostlivosti o maloleté deti treba uviesť, že zmyslom právnej úpravy formou

takýchto opatrení v uvedených konaniach je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Neodkladné opatrenie treba chápať ako procesný nástroj, pričom jeho úprava potvrdzuje provizórnosť ako pojmový znak neodkladného opatrenia. V prípade úpravy styku slúži prioritne na zabezpečenie kontaktu rodiča s dieťaťom, tak aby nedošlo k prerušeniu citových väzieb medzi dieťaťom a rodičom a aby nedošlo k vylúčeniu takéhoto rodiča z výkonu jeho rodičovských práv a povinností a prichádza do úvahy ak rodičia spolu nežijú a na styku s maloletým dieťaťom sa nevedia dohodnúť.

38. Súd chce v prvom rade zdôrazniť, že je to konanie o vydanie neodkladného opatrenia a súdu nevyplýva zo zákona povinnosť nariadiť vo veci pojednávanie. To čo namietal právny zástupca matky ohľadne pojednávania je teda irelevantné. Súd chce zdôrazniť, že v rámci vydania neodkladného opatrenia súd vo veci nariadil pojednávanie po zrušujúcom uznesení Krajského súdu s tým, že táto povinnosť mu z rozhodnutia Krajského súdu nijakým spôsobom nevyplývala s poukazom na obštrukcie zo strany právnych zástupcov, ktoré nehodnotí súd ako nezákonné však nebolo možné uskutočniť pojednávanie v jeden čas tak, aby sa ho zúčastnila matka aj otec, súd teda pojednával bez prítomnosti druhej strany a chce zdôrazniť, že otec nedostal priestor na vyjadrenie tak, ako ho dostala práve matka, ktorá sa vo veci so svojím právnym zástupcom vyjadrovala v podstate sama celú hodinu. Následne matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu podala námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi napriek tomu, že v konaní vo veci samej bolo už rozhodované raz o námietke zaujatosti, avšak použila opäť právne kľučky a to nové argumenty, takže súd musel predložiť túto námietku zaujatosti nadriadenému súdu. Súd však chce v tejto súvislosti uzavrieť tú skutočnosť, že vo veci vydania neodkladného opatrenia postupuje v zmysle CMP, dal priestor obidvom stranám ústne aj písomne vyjadriť sa vo veci a predložiť ďalšie množstvo dôkazov, čo najmä matka využila v plnom rozsahu, a teda mala možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli uvádzané v spise v obidvoch rozhodnutiach súdu a vo vyjadrení druhej strany.

39. Súd na základe žiadosti samotného maloletého Michaela zvažoval možnosť zrušenia kolízneho opatrovníka Úrad práce aj v tomto konaní, avšak napokon to urobil len v konaniach vo veci samej, a to v úprave práv a povinností a v konaní o rozvoze a nie o vydanie neodkladného opatrenia, keďže mal za to, že vzhľadom na časovú náročnosť vo veci neodkladného opatrenia sa nebude môcť nový kolízny opatrovník oboznámiť s obsahom všetkých spisov a konaní, ktoré súvisia s vydaním neodkladného opatrenia. Napriek tomu, že maloletý S. je 9 ročný chlapec, ktorý podľa názoru súdu a za tým si súd stojí, je pod manipulatívnym vplyvom matky, rozhodol sa zmeniť kolízneho opatrovníka v týchto dvoch konaniach. Súd chce zvýrazniť, že mal. S. dostal možnosť vyjadriť sa vo veci, aj zisťoval jeho názor, a teda bola zaručená participácia 9 ročného chlapca na tomto konaní. Súd však chce zvýrazniť tú skutočnosť, že participácia dieťaťa na konaní neznamena, že sa dieťaťu vyhovie vo všetkom tak, ako to ono povie, ale to, že súd bude poznať jeho názor a bude pri rozhodovaní jeho názor zvažovať.

40. Matka predložila správu od PhDr. Herdickej, ktorá nevyšetrovala otca, a teda jej obraz nemôže byť kompletný, tak ako by to bolo v znaleckom dokazovaní, ktoré sa matka odmieta zúčastniť, ale napriek tomu súd pripísal istú relevanciu tomuto písomnému vyjadreniu. S poukazom aj na list mal. S., ktorý napísal, že by si radšej niečo urobil, ako by mal ísť k otcovi súd vyhodnocuje jeho psychický stav ako vysoko vážny, za ktorý nesie plnú zodpovednosť matka. Otázkou však je to, čo uvádzal Krajský súd, či by zmena výchovného prostredia v konečnom dôsledku jeho psychický stav ešte nezhoršila, a teda Okresný súd sa musel vážne zaoberať tým, či pristúpi k odňatiu dieťaťa, čo by podľa názoru súdu po právnej stránke bolo možné a žiadúce. S poukazom však na tieto skutočnosti a na zjavne naozaj vážnu situáciu u maloletého S., súd dospel k záveru, že nie je vhodné v súčasnej dobe vyhovieť návrhu otca a zmeniť výchovné prostredie.

41. V tejto súvislosti však súd poukazuje na to, že napriek tomu, že plnú zodpovednosť za to, v akom psychickom stave sa nachádza mal. S. nesú obaja rodičia s výrazným akcentom matka, ktorá ho má v denno- dennej starostlivosti, nemôže súd ostať nečinný a prizerať sa ako je dieťa v zlom psychickom stave, čo potvrdila PhDr. Herdická, ako aj správa z Referátu poradensko-psychologických služieb. Na základe týchto skutočností a v podstate aj odporúčania PhDr. Herdickej, súd týmto neodkladným opatrením nielen návrh otca zamietol, ale nariadil nové výchovné opatrenie, kde presne špecifikoval úlohy akreditovaného subjektu Drak, (ktorý odporúčala PhDr. Herdická, odporúčanie predložila matka) a to na základe odborných znalostí súdu ohľadne práce v takýchto vážnych a narušených situáciách v rodine (Hambálek, Zimová).

42. V prvej fáze je teda dôležité, aby sa akreditovaný subjekt venoval dieťaťu a to pre lepšie porozumenie cyklu anxiety u dieťaťa, redukcii čierno-bieleho myslenia u dieťaťa a rovnováhy medzi myšlienkami a spomienkami dieťaťa na jedného i druhého rodiča. Dieťa sa bude s terapeutom rozprávať o úzkostných myšlienkach a pocitoch voči odmietanému rodičovi a identifikuje užitočné myšlienky a správanie. Dieťa identifikuje svoje čierno-biele myšlienky a nahradí ich prepracovanejšími, pružnejšími myšlienkami, dieťa si spomenie na pozitívne spomienky o odmietanom rodičovi a spomenie si na negatívne spomienky o spojeneckom rodičovi.

43. Spojenecký rodič, v tomto prípade matka a odmietnutý rodič, v tomto prípade otec následne budú spolupracovať na zlepšení komunikácie a spoločného rodičovstva medzi rodičmi s tým, že spojenecký rodič bude pracovať na náraste podpory pre vzťah dieťaťa s druhým rodičom, na raste porozumenia, že dieťa by nemalo rozhodovať v dôležitých dospelých veciach a nárast zdieľania informácií o dieťati s odmietnutým rodičom a odmietnutý rodič bude spolupracovať s terapeutom pri náprave všetkých zranených oblastí v rodičovstve odmietnutého rodiča. Odmietnutý rodič sa dozvie niečo o záujmoch dieťaťa a bude schopný zmysluplne komunikovať s dieťaťom o týchto záujmoch, cieľom bude aj citlivá reakcia na rozrušenie a obviňovanie zo strany dieťaťa, kde si odmietnutý rodič nacvičí odpovede a na sťažnosti dieťaťa vopred, ešte pred sedením určením na opätovné zjednotenie. Odmietnutý rodič by sa mal niečo dozvedieť o záujmových aktivitách a v súčasnom stave dieťaťa, aby uľahčil opätovné spojenie a uľahčil komunikáciu.

44. Súd chce poukázať na tú skutočnosť, že táto situácia v rodine mal. S. je veľmi vážna a napriek tomu, že prebiehalo už nariadené výchovné opatrenie neprinieslo v zmysle správy od Referátu poradensko-psychologických služieb svoje ovocie. Nové nariadené výchovné opatrenie v akreditovanom subjekte, teda zmena prostredia, zmena ľudí, zmena subjektu (akreditovaný subjekt, nie úrad) podľa názoru súdu dáva určitú šancu, aby sa veci pohli pozitívnym smerom. Súd však stále trvá na svojom, že karty v rukách na toto pozitívne smerovanie má predovšetkým matka. Tento záver vyplýva zo všetkých jej písomných aj ústnych podaní, z ktorých je zrejmé, že nechápe svoju úlohu ako jedného z rodičov, ale ako absolútne jediného rodiča.

45. Toto nariadené výchovné opatrenie bude platiť popri výchovnom opatrení už nariadenom v konaní 30P/36/2019, a to až do právoplatného ukončenia v konaní 28P/34/2018. Zároveň súd apeluje na matku, aby sa zúčastnila znaleckého dokazovania vo veci spolu s mal. S.. Znalecké dokazovanie by totiž mohlo konečne posunúť konanie vo veci samej tak, aby súd mohol vo veci rozhodnúť.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov. V zmysle § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitosti uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).